

אקטואליה בכיתה - שריפות

הפעילות בכיתה

חשיפה והבנת הבעיה – התלמידים ייחשפו לנושא השריפות על ידי סרטון, כתבות ותמונות (קישורים בהמשך) המציגים את הבעיה ואת ההיקף שלה בארץ ובעולם. הדיון יתמקד במגמה ההולכת וגוברת של שריפות ענק ובגורמים להן (יובש קיצוני, רשלנות אנושית וגם תהליכי שריפה טבעיים).

שאלת שאלות – התלמידים יציפו שאלות הנוגעות לנושא השריפות – מדוע השריפות מתרחשות? כיצד ניתן למנוע אותן? מה הקשר בין שריפות למשבר האקלים? מה הסכנה בשריפות? וכד'. השאלות יועלו בשיטת Think peer share. שיטה זו כוללת שלושה שלבים: א. זמן לחשיבה אישית; ב. שיתוף בן / בת זוג; ג. דיון בכיתה.

בשלב הראשון ניתן לכל תלמיד/ה כ-3-4 דקות לכתוב על דף או להעלות לקובץ שיתופי (ראו בהמשך הצעות להעברת השיעור במתכונת מקוונת), שאלות העולות מפתיחת השיעור.

בשלב השני נתחלק לזוגות והם ישתפו בשאלות שניסחו למשל: האם לשאלה ישנה תשובה מיידית? האם ניתן לחקור אותה? האם היא מעניינת / רלוונטית / חשובה להבנת הנושא?

בשלב השלישי הזוגות יציגו במליאה 2-3 שאלות שהסכימו עליהן. המורה תסכם את השאלות. ניתן להוסיף שאלות המקשרות את נושא השריפות לנושא שינויי האקלים. כדאי שלפחות שאלה אחת או שתיים הבוחנות את הקשר באופן ישיר יהיו חלק ממאגר השאלות שייבחר בכיתה.

סוגיות סביבתיות הן עניין שבשגרה, ופעמים רבות אנו נתקלים בהן בכלי התקשורת. מעבר לרצון להשאיר את תלמידינו מעודכנים ולהישאר בעצמנו רלוונטיים, עיסוק בסוגיות סביבתיות אקטואליות בכיתה מהווה מצע פורה ל**למידה משמעותית**. בכל סביבתון נציע לכם רעיון לפעילות בכיתה שמבוססת על **אסטרטגיית הוראה** המכוונת ללמידה משמעותית. בנוסף, נביא רעיונות ל**כלים מקוונים**, אשר יכולים לשמש בפעילות המוצעת. אחת התופעות השכיחות של משבר האקלים הן שריפות. בחודשי הקיץ היינו עדים למספר מוקדי שריפות בארץ ובעולם. השילוב הקטלני של החום הרב, היובש הנובע בין היתר משינויי האקלים, ורשלנות האדם (ובמקרים מסוימים אף כוונת זדון), הביאו לפגיעה רחבה בחי, בצומח ובבני האדם המתגוררים בסמוך לאזורים הפגיעים. במהלך חודש אוגוסט, התרחשה שריפה גדולה באזור ירושלים שהשתוללה במשך 52 שעות, כאשר ההערכות הן שנפגע שטח נרחב של 14 אלף דונם ברובו של חורש טבעי, כפי שניתן לראות [מצילומי הלונץ](#) של השריפה באתר של נאס"א.

פדגוגיית הוראה – עבודה בקבוצות וחקירת שאלה מובילה

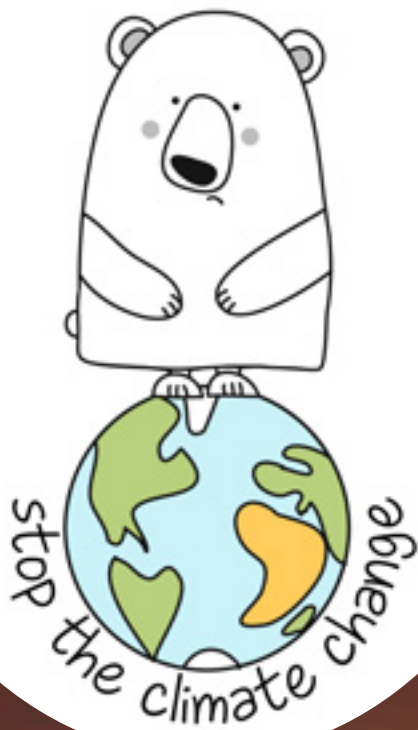
ההתחממות הגלובלית והעליה בשריפות כתוצאה מכך, היא נושא מורכב המעלה שאלות רבות ומאפשר העמקה בכיוונים רבים. לכן, בחרנו לעשות שימוש בהוראה באמצעות קבוצות, שמטרתה לחקור את הנושא סביב שאלה מרכזית אותה בוחרים התלמידים. שיטה זו מאפשרת לתלמידים בחירת נושא שמעניין אותם, ממקדת את הלמידה בזווית אחת של הנושא ומאפשרת אינטגרציה של החומר וחשיפת התלמידים לזוויות נוספות שלו. מומלץ לפעול בקבוצות של 3-4 תלמידים, על מנת לאפשר לכל תלמיד לבוא לידי ביטוי. עוד על עבודה יעילה בקבוצות ניתן לקרוא במאמרה של מאיה בוזו שוורץ [בקישור](#).

מובילה בקבוצות קטנות, להציג את הנושא במגוון זוויות ולהציע פעולה שתסייע להעלאת מודעות למצב. את שאילת השאלות Think peer share ניתן לבצע בכלי דיגיטלי מארגן כדוגמת Mentimeter. ניתן להציג את שאלות התלמידים בכלי "ended" המאפשר להציג את השאלות של התלמידים לכל הכיתה וכך להוביל לדיון בנושא.

את הפעילות בקבוצות מרחוק נעשה תוך שימוש בחדרים ב-ZOOM. כל קבוצה תוכל להתקדם באופן עצמאי והמורה יוכל להיכנס לחדרים ולהנחות את התלמידים בהתאם. את הממצאים של כל שאלה אפשר להציג במצגת שיתופית בפלטפורמת DRIVE או בעזרת הכלי Roojom המאפשר לארגן תוכן כולל קישורים לסרטון, לאתר, תמונה ו/או טקסט. הכנסת המידע שאספו התלמידים למצגת רוג'ום תאפשר את הצגת המידע כרצף אחד, ובכך להקל על הבנת ההקשרים והנקודות השונות והמשיקות בין התחומים.

קישורים רלוונטיים

- [שריפות כמקור להתחדשות וקיום אקוססטמה בריאה. סרטון והצעה לשיעור של TED-ED](#)
- [אקולוגיה וסביבה – הגורמים לשריפות](#)
- [אתר זווית – סקירת מאמר בנושא שריפות כמקור להפצת פתוגנים מחוללי מחלה](#)
- [אקולוגיה וסביבה – וידאו בנושא קידום כללי ותכנוני של רעיית עיזים לצמצום סכנת שריפות](#)
- [השירות המטאורולוגי – על השריפה בהרי ירושלים](#)

שלב החקירה – התלמידים יחולקו למספר קבוצות עניין. כל קבוצה תבחר להעמיק בשאלה אחת שהועלתה במליאה. התלמידים יופנו למקורות מידע מהימנים (הצעות למקורות מידע ניתן למצוא בהמשך) ויתבקשו ללמוד ולסכם את הידע כך שיוכלו לתת מענה לשאלה שבה התעניינו. יש לעודד את התלמידים לבחון את ההיבטים השונים של כל שאלה ממספר מקורות מידע. בנוסף, נוכל לעשות שימוש בכרטיסיות הנחיה שיובילו את התלמידים לאורך שלבי החקירה והצעה לפעולה.

לכל קבוצת תלמידים נחלק שלוש כרטיסיות ונבקשם להשתמש בשלושתן:

שאלה פתוחה – כתבו שאלה המבוססת על הידע שרכשתם ושנוותרת פתוחה. את השאלה אתם יכולים לייעד לקבוצה אחרת / למורה או למומחה בתחום.

תשובה בבקשה – סכמו את תשובתכם לשאלה אותה חקרתם. תוכלו להציג את המידע במצגת, סרטון קצר, פוסטר מדעי וכו'. הציגו את המידע שרכשתם ממקורות מידע מגוונים.

ומה הלאה? – עליכם להציג הצעה לפעולה ביחס לנושא שלמדתם. למשל, תוכלו להכין פרסומת לעידוד נוער לפעול להקטנת פליטות גזי חממה או למניעת שריפות / לבנות עצומה להעלאת מודעות / לראיין מומחה בתחום ולפרסם את הראיון בעיתון או באתר בית הספר / לבנות ולהפיץ שאלון בקהילה בנוגע להרגלים הנוגעים להדלקת אש בשטחים פתוחים, או לכל פעילות אחרת המובילה לשינויי אקלים ועוד ועוד.

רצוי שהתלמידים יחליטו בעצמם על אופי הפעולה וכדאי לעודד אותם להשתתף באופן פעיל, כך שיחוו למידה מהנה, מספקת ומשמעותית. גם בשלב זה, יוכלו התלמידים להיעזר במקורות מידע מגוונים. למשל, **במאמרה** של נעמה טוכפלד מרשות הטבע והגנים בו היא מסבירה וממליצה על דרכים למנוע את השריפה הבאה.

כלים טכנולוגיים והצעה להוראה מרחוק

שילוב של כלים מקוונים בהוראה הוא דבר מקובל. שימוש מושכל בכלים מקוונים בכיתה מסייע בבניית תהליכי לימוד, בפיתוח אינטראקציה מפרה בין מורים לתלמידים ובין תלמידים לעצמם וכן בקידום מיומנויות המאה ה-21. תוכלו לעשות שימוש בחלק מהכלים במהלך השיעור או להמיר את השיעור כולו לשיעור מרחוק במידה ותדרשו לכך. בשיעור בנושא השריפות הצענו לבצע חקירה סביב שאלה